

WYSOCE ZJADLIWA GRYPA PTAKÓW D. POMÓR DROBIU

Wysoce zjadliwa grypa ptaków (Highly pathogenic avian influenza, HPAI) jest wirusową chorobą układu oddechowego i pokarmowego ptaków. Objawy mogą także dotyczyć układu nerwowego. Na zachorowania narażony jest szczególnie drób ale inne gatunki ptaków mogą być atakowane przez wirus, jednakże stopień wrażliwości poszczególnych gatunków jest zróżnicowany. Śmiertelność zakażonych ptaków może dochodzić do 100% (80-100%).

Etiologia choroby:

Choroba wywoływana jest przez Ortomyxowirus typu A. Wszystkie ptasie szczepy wirusa posiadają antygen typu A. Wyróżnia się 16 podtypów antygeny powierzchniowego wirusa H (hemaglutynina) i 9 podtypów antygeny powierzchniowego N (neuraminidaza). Nie istnieje korelacja pomiędzy podtypem wirusa a jego patogennością – nawet szczepy niskopatogenne mogą się przekształcić w szczepy o wysokiej patogenności. Chorobę u ptaków wywołują szczepy podtypów H5 i H7 wirusa grypy typu A. Wszystkie wirusy grypy powodują hemaglutynację krwinek drobiu, zabicie zarodka następuje w 8-12 godzin po jego zakażeniu. Większość wirusów wykazuje średnią oporność na czynniki środowiskowe, niszczy go obróbka termiczna produktów z mięsa drobiowego. Z uwagi fakt, iż wirus posiada otoczkę lipidową, jest on wrażliwy na powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne, włączając detergenty.

Występowanie:

Choroba występuje u wszystkich gatunków ptaków, wszystkich grup wiekowych, najpoważniejsze straty powoduje u kur i indyków. Ptaki wodne są głównym rezerwuarem wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków.

Objawy kliniczne: okres wylegania choroby waha się od kilku godzin do 2-3 dni.

!!! Dla celów urzędowego zwalczania (zgodnie z Kodeksem OIE) okres wylegania choroby wynosi 21 dni.

■postać łagodna – zakażenie grypą ptaków o niskiej zjadliwości

- apatia;
- objawy ze strony układu oddechowego: kaszel, wypływ z nosa, rzężenia;
- biegunka;
- wyraźny spadek produkcji jaj;
- odwodnienie;
- bladeść lub zasinienie nóg i dzwonek w drobiu grzebiącego;
- objawy ze strony układu nerwowego;
- niska śmiertelność, różna zachorowalność;

■postać ostra – wysoce zjadliwa grypa ptaków

- objawy choroby pojawiają się gwałtownie (gwałtowny początek choroby);
- krótki przebieg choroby, nagłe padnięcia ptaków;
- śmiertelność do 100%;
- objawy ze strony układu nerwowego, pokarmowego (biegunka) i oddechowego (kichanie i duszność),
silne łzawienie;
- utrata produkcji jaj u niosek, miękkie skorupy jaj;
- obrzęk i zasinienie grzebienia i dzwonek, obrzęk zatok podoczodołowych.

Zmiany anatomopatologiczne:

■postać łagodna

- zapalenie tchawicy (łagodne do średniego);
- zapalenie worków powietrznych, spojówek i zatok;
- zanik układu rozrodczego;

■postać ostra – wysoce zjadliwa grypa ptaków

- wysięk włóknikowy w układzie oddechowym, układzie rozrodczym, na osierdziu i otrzewnej;
- objawy zapalenia płuc
- ogniskowa martwica skóry, dzwonek, grzebienia (u indyków koral) oraz ogniskowa martwica wątroby;
- wybroczyny w żołądku gruczołowym lub/i mięśniowym.

Transmisja wirusa:

Dzikie ptaki, w szczególności migrujące ptaki wodne, stanowią główny rezerwuar wirusa. Najczęściej brak jest u nich objawów choroby, natomiast mogą być siewcami wirusa przez dłuższy czas (wirus jest wykrywany w skażonej wodzie) i stanowić źródło zakażenia dla drobiu. Ogniwo w rozprzestrzenianiu wirusa mogą stanowić także ptaki egzotyczne, w tym ptaki towarzyszące (domowe). Ważnym czynnikiem w rozprzestrzenianiu wirusa jest kontakt z materiałem zakażonym, np. sprzętem używanym w gospodarstwie, środkami transportu, pomiotem, ściółką, środkami żywienia zwierząt i wodą do picia. Zakażone ptaki wydalają bowiem duże ilości wirusa z kałem, w wydzielinie z oczu i dróg oddechowych. Najbardziej prawdopodobnym źródłem zakażenia drobiu jest bezpośredni lub pośredni (pasza, woda do picia) kontakt z zakażonymi migrującymi ptakami dzikimi, zwykle ptactwem wodnym. Transmisja wirusa poprzez jajo nie została udowodniona, pomimo iż wirus był wykrywany w żółtku, białku i na skorupie jaj.

Diagnostyka różnicowa:

W diagnozie różnicowej należy wziąć pod uwagę:

- rzekomy pomór drobiu (choroba Newcastle);
- mykoplazmozę drobiu;
- chlamydiozę ptaków;
- cholereę drobiu (pastereloza ptaków).

UWAGA !!!

Wybroczynowość w żołądkach w połączeniu z objawami ze strony układu oddechowego i wysoka

śmiertelnością powinno nasuwać podejrzenie HPAI (lub ND).

Zapobieganie – kontrola bioasekuracji (zabezpieczenie przeciwpizootyczne gospodarstw).

Zdjęcia udostępnione dzięki uprzejmości APHIS USA.

